00287379

D138/1/1

នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

សំណុំរឿងលេខ:	០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស(អ.ប.ជ)
ដាក់ទៅ:	អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
ថ្ងៃដាក់:	ថ្ងៃទី ១០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩
ភាគីអ្នកដាក់:	សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី
ភាសាដើម:	អង់គ្លេស
ប្រភេទឯកសារ:	**សាធារណៈ**

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអំពីការរំលោភបំពានការសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ និងសំណើសុំដាក់កាលបរិច្ឆេទដាក់ឯកសារជាបន្ទាន់ និង សវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ជាសាធារណៈ

អ្នកដាក់ឯកសារ៖

សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី

លោក អាង ឧត្តម

លោក Michael G. KARNAVAS

អ្នកទទួលឯកសារ៖

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន

ចៅក្រម ន័យ ថុល

ចៅក្រម ហួត វុទ្ធី

ចៅក្រម Katinka LAHUIS

ចៅក្រម Rowan DOWNING

សហព្រះរាជអាជ្ញា

លោកស្រី ជា លាង

លោក Robert PETIT

ឯកសារដើម

ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 10 / 03 / 2009

ម៉ោង (Time/Heure): 15:55

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: Ratanak

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 11 / MAR / 2009

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: C.A.Fuy

I. សេចក្តីផ្តើម

1. សហមេធាវីរបស់លោក **អៀង សារី** គឺលោក **អាង ឧត្តម** និងលោក **ម៉ៃឃើល ខាណាវ៉ាស់** (Michael G. KARNAVAS) ("មេធាវីការពារក្តី") សូមដាក់ជូននូវបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះប្រឆាំងនឹង "ដីកាសម្រេចអំពីការរំលោភបំពានលើភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ" ("ដីកាស្តីពីការសម្ងាត់") ដែលចេញដោយការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត("ក.ស.ច.ស") កាលពីថ្ងៃទី ៣ មីនា ២០០៩[1]។ ខណៈដែលមេធាវីការពារក្តី ស្វាគមន៍នូវការជជែកវែកញែកអំពីតម្លាភាពដែលត្រូវបានអុចអាលតាមរយៈដីកាស្តីពីការសម្ងាត់[2] ដីកានេះគឺជាក់ស្តែងសំអាងលើការភ័ន្តច្រលំ លើកំហុសឆ្គងខាងហេតុ និងលើកង្វះខាតនៃសំអាងហេតុផ្នែកច្បាប់ ដែលទាំងអស់នេះធ្វើខូចខាតយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់គោលការណ៍ដែលថា "ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ វិធានផ្ទៃក្នុង សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត និងបទបញ្ជារដ្ឋបាលទាំងអស់ជាធរមាន ត្រូវតែបកស្រាយ ... ដើម្បីធានាអំពីសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ និង<u>កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រកបដោយតម្លាភាព</u>"[3] ។ មានតែទុកជាមោឃៈនូវ ដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ ហើយអនុញ្ញាតអោយ មេធាវីការពារក្តី រក្សាទុកនូវគេហទំព័រមួយ នៅគ្រប់ពេលវេលានៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដើម្បីដាក់បង្ហាញនូវ*ការដាក់ឯកសារជាសាធារណៈ*នានារបស់ មេធាវីការពារក្តី នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក តែប៉ុណ្ណោះ នោះទើបអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នឹងមានលទ្ធភាពដើម្បីធានាថា មិនមានផលប៉ះពាល់ទៅលើសិទ្ធិរបស់ភាគីនីមួយៗ នៅចំពោះមុខកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដើម្បីតស៊ូមតិអំពីសេរីភាពរបស់ខ្លួនដោយសេរី ជាចំហ និងមានតម្លាភាព។

II. សវតានៃអង្គហេតុ

2. ពេញមួយរយៈពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ មេធាវីការពារក្តីបានបើកចំហរ និងធ្វើអោយមានតម្លាភាពយ៉ាង

---

[1] *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស ដីកាសម្រេចស្តីពីការរំលោភបំពានលើភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ៣ មីនា ២០០៩។

[2] *សូមមើល* ជាឧទាហរណ៍ សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរបស់ អង្គការសង្គមស៊ីវិល មានចំណងជើងថា ក្តីបារម្ភអំពីការរឹតត្បិតលើតម្លាភាព ដែលបណ្តាលមកពីដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអំពីការរំលោភបំពានលើភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៦ មីនា ២០០៩ ដែលបានភ្ជាប់មកជាមួយនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក ("សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរបស់សង្គមស៊ីវិល")។

[3] វិធាន ២១(១) (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម)។

ពេញលេញនៅក្នុងការរិះគន់របស់ខ្លួនទៅលើភាពមិនចាំបាច់ និងកម្រិតផ្ទុយគ្នានៃការសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ អមជាមួយបញ្ហានៃភាពសម្ងាត់គឺ បញ្ហានៃការយឺតយ៉ាវដែលគួរអោយចាប់អារម្មណ៍នានារវាងពេលដែលឯកសារត្រូវបានដាក់ដោយភាគីមួយ និងពេលដែលការដាក់ឯកសារនោះត្រូវបានគេជូនដំណឹងដល់គូភាគីនានា[4]។ ខណៈដែលពេលវេលានៃការដាក់ឯកសារគឺជាផ្នែកដែលមិនអាចញែកពីគ្នាបានរវាងយុទ្ធសាស្ត្រ និងកិច្ចកលរបស់ភាគី ការយឺតយ៉ាវដែលមិនអាចពន្យល់បាននៅក្នុងការជូនដំណឹងអំពីឯកសារដល់គូភាគី ដែលវាគឺជាដំណើរការរដ្ឋបាលសុទ្ធសាធុហើយចំណាយពេលតែប៉ុន្មានម៉ោងប៉ុណ្ណោះនៅតុលាការ *ចំពោះកិច្ច* (*ad hoc*)ភាគច្រើន ធ្វើអោយគេមានគំនិតស្រពេចស្រពិលថាការដាក់ឯកសារទាំងនេះកំពុងត្រូវបានគេរឹតត្បិត ឬត្រូវពន្យារពេលដោយសារមូលហេតុមិនសមស្រប។ មេធាវីការពារក្តីបានជូនដំណឹងជាបន្តបន្ទាប់ទៅកាន់ ក.ស.ច.ស អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យរដ្ឋបាលអំពីក្តីបារម្ភរបស់ មេធាវីការពារក្តី ទាក់ទងទៅនឹងការអន្តរាគមន៍មិនត្រឹមត្រូវរបស់តុលាការទៅក្នុងអង្គភាពនានារបស់តុលាការដូចជា ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការជាដើម ។

3. នៅថ្ងៃទី ៣ ធ្នូ ២០០៨ មេធាវីការពារក្តី បានសសេរលិខិតមួយច្បាប់ទៅកាន់ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល ដោយរៀបរាប់លំអិតអំពីក្តីកង្វល់នានារបស់ខ្លួនទាក់ទងទៅនឹងការប៉ុនប៉ងដែលមិនបានសម្រេចដើម្បីដាក់ឯកសារ ដើម្បីជាផ្នែកមួយនៃកំណត់ត្រា នូវអំណះអំណាងស្តីពី ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌនៃ សហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅក្នុងសំណុំរឿងរបស់ **ឌុច** [5]។ ដោយបានជួបជាមួយនឹង អនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលនាថ្ងៃទី ១១ ធ្នូ ២០០៨ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីក្តីបារម្ភដែលមានចុះនៅក្នុងលិខិតនោះមក នាថ្ងៃទី ១៨ ធ្នូ ២០០៨ មេធាវីការពារក្តី បានសរសេរលិខិតមួយច្បាប់ទៀតទៅកាន់ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល និងប្រធានអង្គភាពគ្រប់គ្រងតុលាការដើម្បីធ្វើអោយរឹងមាំនូវក្តីកង្វល់នានារបស់ខ្លួនដែលបានសំដែងនៅក្នុងលិខិតដើមនោះ។ នៅក្នុងលិខិតនេះ មេធាវីការពារក្តី បានជូនដំណឹងយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែតដល់ការិយាល័យរដ្ឋបាលថា *"ដើម្បីបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់យើងខ្ញុំចំពោះដំណើរការប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និង តម្លាភាពនៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ យើងខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ឡើងវិញនូវចេតនារបស់យើង ដែលបានសម្តែងនៅឯកិច្ចប្រជុំដើម្បីបង្កើតគេហទំព័រ*

---

[4] *សូមមើល* ឧបសម្ព័ន្ធ ខ៖ បញ្ជីរាយនាមការដាក់ឯកសារជ្រើសរើសមួយចំនួននៅចំពោះមុខ ក.ស.ច.ស និង អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងរយៈពេលប្រើប្រាស់រវាងថ្ងៃដាក់ឯកសារ និងថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីឯកសារ ។

[5] *សូមមើល* ឧបសម្ព័ន្ធ គ៖ លិខិតទៅកាន់ឯ.ឧ. ស៊ាន វិសុទ្ធ និងឯ.ឧ. Knut ROSANDHAUG ដែលមានចំណងជើងថា "ការជ្រែតជ្រែកមិនត្រឹមត្រូវដោយចៅក្រមនៃបុរេជំនុំជម្រះទៅក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ" ចុះថ្ងៃទី ៣ ធ្នូ ២០០៨ ។ លិខិតនេះមិនត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងទេ។

(Website)មួយ សម្រាប់ផ្តល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងឯកសារ<u>សារណៈ</u>ទាំងអស់ដែលដាក់ដោយក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់លោក ***អៀង សារី*** [6]។" នៅក្នុងលិខិតចុះថ្ងៃទី ២២ ធ្នូ ២០០៨ លោក **តូនី ក្រាញ់** ប្រធានស្តីទីការិយាល័យរដ្ឋបាល បានប្រកាសថា វា "ជាការមិនត្រឹមត្រូវឡើយចំពោះការិយាល័យរដ្ឋបាលដែលត្រូវផ្តល់យោបល់ ឬចាត់វិធានការបន្តទៅទៀតទៅលើ សេចក្តីសម្រេចឯករាជរបស់តុលាការឡើយ[7]។" គ្មានយោបល់ណាមួយនិយាយទាក់ទងនឹងចេតនារបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការបង្កើតនូវគេហទំព័រនេះឡើយ។

4. ប្រហែលជាមិនបានដឹងអំពីលិខិតរបស់មេធាវីការពារក្តី ដែលលិខិតនោះបានចម្លងជូន ក.ស.ច.ស ដែរនោះ ក.ស.ច.ស បានសរសេរលិខិតមកកាន់ មេធាវីការពារក្តី នៅថ្ងៃទី ២០ មករា ២០០៨ ដោយយោងទៅលើអត្ថបទដែលចុះផ្សាយនៅក្នុងកាសែត **ខេមបូឌៀដេលី** ចុះថ្ងៃទី ១៩ ធ្នូ ២០០៨ ដែលចុះផ្សាយយោងទៅលើចេតនារបស់ មេធាវីការពារក្តី ក្នុងការបង្កើតគេហទំព័រមួយ[8] ។ ជាកិច្ចឆ្លើយតប មេធាវីការពារក្តី បានជូនដំណឹងដោយឆ្លើយតបនឹង ក.ស.ច.ស ថា៖

   "វាមិនចាំបាច់សម្រាប់លោកសហចៅក្រមត្រូវអានសារព័ត៌មាន"*The Cambodia Daily*" ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ ដែលនិយាយអំពីគោលបំណងរបស់យើងខ្ញុំ ក្នុងការបង្កើតគេហទំព័រមួយដើម្បីដាក់បង្ហាញនូវឯកសារសាធារណៈដែលដាក់ដោយក្រុមមេធាវីការពារនោះឡើយ ។ គ្រប់ពេលទាំងអស់ យើងខ្ញុំតែងតែខិតខំប្រឹងប្រែងឲ្យមានលក្ខណៈបើកចំហរ និងមានតម្លាភាព ទាក់ទងទៅនឹងគោលបំណងរបស់យើងខ្ញុំទៅលើបញ្ហានេះ។ យើងខ្ញុំបានជូនដំណឹងទៅប្រធានផ្នែកកិច្ចការសាធារណៈ លោកស្រី Helen Jarvis រួចមកហើយ ពីគោលបំណងរបស់យើងខ្ញុំក្នុងការបង្កើតគេហទំព័រមួយ ដែលគោលបំណងនេះត្រូវបានលើកឡើងជាថ្មីទៀតនៅក្នុងលិខិតចុះថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ ផ្ញើរជូនប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល។

---

[6] *សូមមើល* ឧបសម្ព័ន្ធ ឃ៖ លិខិតទៅកាន់ឯ.ឧ. ស៊ាន វិសុទ្ធ និងឯ.ឧ. Knut ROSANDHAUG និងឯ.ឧ. តូនី ក្រាញ់ ដែលមានចំណងជើងថា "កិច្ចប្រជុំដើម្បីពិភាក្សាអំពីលិខិតរបស់យើងខ្ញុំចុះថ្ងៃទី ៣ ធ្នូ ២០០៨ ទាក់ទងនឹងការជ្រែតជ្រែកមិនត្រឹមត្រូវដោយចៅក្រមនៃបុរេជំនុំជម្រះទៅក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ"ចុះថ្ងៃទី១៨ ធ្នូ ២០០៨ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម)។ លិខិតនេះមិនត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងទេ។

[7] *សូមមើល* ឧបសម្ព័ន្ធ ង៖លិខិតផ្ញើរមកលោក អាង ឧត្តម និង លោក ម៉ៃខល ខាណាវ៉ាស់ ចុះថ្ងៃទី ២២ ធ្នូ ២០០៨ ។ លិខិតនេះមិនត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងទេ។

[8] *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស លិខិតផ្ញើរពី ក.ស.ច.ស មានចំណងជើងថា "ការសម្ងាត់នៃឯកសារក្នុងសំណុំរឿង" ចុះថ្ងៃទី ១៥ មករា ២០០៩ ("លិខិតចុះថ្ងៃទី ១៥ មករា")។

លិខិតនេះក៏ត្រូវបានថតចម្លងលោកសហចៅក្រមផងដែរ។”[9]

5. ដូច្នេះ ដូចដែលអាចមើលឃើញហើយថា មេធាវីការពារក្តី មិនបានបង្កើតគេហទំព័រនេះដោយអាថ៌កំបាំងក្នុងន័យសង្ឃឹមថា គ្មាននរណាម្នាក់មកពី ក.ស.ច.ស អាចដឹងអំពីរឿងនេះឡើយ ។ គេហទំព័រនេះត្រូវបង្កើតឡើងជាចំហរ និងសម្រាប់គោលបំណងដើម្បីធ្វើអោយកិច្ចដំណើរនីតិវិធីតុលាការនៅ អ.វ.ត.ក កាន់តែមានតម្លាភាពឡើងថែមទៀត ។ នេះគឺផ្ទុយគ្នានឹងស្ថានភាពនៃអង្គហេតុនៃទង្វើបើកចំហរ និងមានតម្លាភាពរបស់ មេធាវីការពារក្តី ដែលនាំអោយដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ និងទណ្ឌកម្មនានាដែលមានក្នុងដីកានេះ ដាច់ខាតត្រូវតែអោយគេធ្វើការវាយតម្លៃ ។

III. ភាពទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

6. ដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ គឺមានភាពមិនច្បាស់លាស់ទាក់ទងទៅនឹងវិធានជាក់លាក់នានាដែលគេសំអាងក្នុងដីកានោះ ។ ប៉ុន្តែ គេបានយោងទៅលើ “វិធានផ្ទៃក្នុង ៥៦(១) និងមាត្រា ២១(៣) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ២០០៣ [10]” ដែលមេធាវីការពារក្តីបានរំលោភបំពាន ដែលការរំលោភបំពាននេះ “អាចត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មតាមវិធាន ៣៥ និង ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង”[11]។

7. វិធាន ៣៥(៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក (“វិធាន”) ចែងថា “រាល់សេចក្តីសម្រេចដែលធ្វើឡើងក្រោមវិធាននេះ” អាចត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ឬប្តឹងសាទុក្ខទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល [12]។ សិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះត្រូវបានទទួលយកដោយមាត្រា ៧៣(គ) ដែលចែងអំពីយុត្តាធិការរបស់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ។ វាប្រហែលជាគ្មានអ្វីគួរអោយឆ្ងល់ឡើយថា ដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ បង្កើតបានជា “សេចក្តីសម្រេចមួយតាមវិធាននេះ” ហេតុដូច្នេះហើយវាជាកម្មវត្ថុដែលត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរជំនុំជម្រះ ។

IV. ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទដាក់ឯកសារ និង សវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ជាសាធារណៈជាបន្ទាន់

---

[9] *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស លិខិតរបស់មេធាវីការពារក្តី មានចំណងជើងថា “ការសម្ងាត់នៃឯកសារក្នុងសំណុំរឿង” ២០ មករា ២០០៩ ។

[10] ដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ កថាខណ្ឌ ១៩ ។

[11] ឯកសារដដែល កថាខណ្ឌ ២០ ។

[12] វិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក (“វិធាន”) វិធាន ៣៥(៦)

8. មេធាវីការពារក្តី ស្នើសុំអោយដាក់កាលបរិច្ឆេទដើម្បីដាក់ឯកសារជាបន្ទាន់មួយសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ជាជម្រើសមួយដែល អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានប្រើប្រាស់ជាញឹកញាប់[13] ។ ថ្វីបើត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយអោយដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃនៃថ្ងៃចេញដីកាស្តីពីការសម្រាត់ ក៏ដោយ ក៏មេធាវីបានបញ្ចប់ និងដាក់ឯកសារបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួនតែក្នុងរយៈពេលមួយសប្តាហ៍ប៉ុណ្ណោះគិតពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីដីកាស្តីពីការសម្រាត់នេះ។ ហេតុដូច្នេះ មេធាវីការពារក្តី សូមស្នើដោយគោរពដល់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សូមអោយបង្គាប់ដល់ភាគីដទៃទៀតនានាដើម្បីដាក់ចម្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះក្នុងរយៈពេល ៧ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃទទួលការជូនដំណឹងពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ។ ដោយសន្មតថា កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ឯកសារនេះត្រូវបានបង្គាប់ដោយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះនឹងត្រូវបញ្ចប់នៅត្រឹមថ្ងៃទី ១៧ មីនា ២០០៩ ហើយអាចមានលទ្ធភាពដើម្បីបើកសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះនៅថ្ងៃទី ៣ មេសា ២០០៩ ។ គ្រប់ភាគីទាំងអស់អាចនឹងមានពេលទំនេរសម្រាប់សវនាការមួយនៅថ្ងៃនេះ បន្ទាប់ពីបានចំណាយពេលមុននេះមួយថ្ងៃទៅលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់នានា ស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាបន្តថេរៈវេលាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន[14]។

9. វិធាន ៧៧(៣) ចែងពីនីតិវិធីចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ[15]។ មាត្រានេះចែងថា៖

(ក) ប្រធានអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ថាសំណុំរឿងនោះ មានភាពពេញលេញ និងកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ ។

(ខ) បន្ទាប់ពីបានពិចារណាលើការយល់ឃើញរបស់ភាគី អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬ ពាក្យសុំ ដោយផ្អែកតែលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីតែប៉ុណ្ណោះ ។

(គ) ក្រឡាបញ្ជីនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ត្រូវជូនដំណឹងដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ភាគី និងមេធាវីរបស់ពួកគេ អំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ ឬ ការសម្រេចអំពីដំណើរការនីតិវិធីដោយផ្អែកតែលើមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលដាក់ដោយភាគីតែប៉ុណ្ណោះ ។

---

[13] *សូមមើល ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១៧) សេចក្តីណែនាំដល់ភាគីទាក់ទងនឹងសំណើរបស់លោក អៀង សារី សុំអោយកោះអញ្ជើញអ្នកជំនាញវេជ្ជសាស្ត្រសម្រាប់សវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ ចុះថ្ងៃទី ១២ កុម្ភៈ ២០០៩ ។

[14] *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១៧) សេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់នាថ្ងៃទី ២៦ កុម្ភៈ ២០០៩ ទៅលើសំណើសុំដែលដាក់នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះនាពេលសវនាការធ្វើឡើងនាថ្ងៃតែមួយ ចុះថ្ងៃទី ២៧ កុម្ភៈ ២០០៩ ។

[15] វិធានផ្ទៃក្នុង (វិ. ២) ធ្វើវិសោធនកម្មនាថ្ងៃទី ៥ កញ្ញា ២០០៨ ។

10. មើលទៅវិធាននេះថា ការសន្មតទុកជាមុនសម្រាប់គ្រប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់ទៅ អង្គបុរេជំនុំជម្រះថានឹងមានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់មួយ ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ អាចអនុវត្តនូវឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដើម្បីកំណត់បញ្ហានេះ បើសិនការលើកលែងចំពោះគោលការណ៍នេះត្រូវបានអនុញ្ញាត ។ គ្មានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យណាមួយមានចែងនៅក្នុង វិធានផ្ទៃក្នុងថា នៅពេលណាគេត្រូវងាកចេញពីការសន្មតទុកជាមុនអោយមានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ឡើយ។ មានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជាច្រើនផ្សេងៗគ្នាត្រូវបានចេញសម្រេចតាមរយៈសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតែប៉ុណ្ណោះ ជាទូទៅដោយសារតែមានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីនានាថា មិនចាំបាច់មានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ឡើយ[16]។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានអនុញ្ញាតតាមសំណើសុំជាបន្តបន្ទាប់ អោយមានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មួយ នៅពេលដែលមិនមានការយល់ស្របគ្នារវាងគូភាគី[17]។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យពីរដែលទំនងជាត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មចំពោះសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់គឺ៖ (១) សារៈសំខាន់នៃបញ្ហា និង (២) ការពិតដែលថា មានភាគីមួយបានស្នើសុំអោយមានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់[18] ។

11. ដីកាស្តីពីការសម្ងាត់លើកឡើងនូវបញ្ហាជាសារវ័ន្តនានាដែលប៉ះពាល់មិនត្រឹមតែលើក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់លោក **អៀង សារី** ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែទៅគ្រប់ភាគីនៅចំពោះមុខ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ។ ខណៈដែលប្រឆាំងបន្តិចបន្តួចទៅនឹងមេធាវីការពារក្តី វាក៏ដើរតួដូចជា *ការគំរាមកំហែងដែលមិនប្រែប្រួល និងយូរអង្វែង (sword of Damocles[19])* ដែលនៅតែបន្តលងបន្លាចក្រុមមេធាវីការពារក្តី គំរាមកំហែង

---

[16] *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១០) សាលដីកាលើសំណើសុំដើម្បីកំណត់ពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក អៀង សារី ស្តីពីការតែងតាំងអ្នកជំនាញដោយផ្អែកលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតែប៉ុណ្ណោះ ចុះថ្ងៃទី ៧ សីហា ២០០៨ ។

[17] *ករណី ខៀវ សំផន* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១១) សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់លោក ខៀវ សំផន សុំអោយធ្វើសវនាការជាសាធារណៈ ចុះថ្ងៃទី ៤ វិច្ឆិកា ២០០៨ ។ *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១៧) សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីកំណត់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយផ្អែកលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរប៉ុណ្ណោះ និងដីកាកំណត់ថ្ងៃសវនាការ ចុះថ្ងៃទី ២៩ មករា ២០០៩ ("សេចក្តីសម្រេចលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានលាយលក្ខណ៍អក្សរ")។

[18] សេចក្តីសម្រេចលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានលាយលក្ខណ៍អក្សរ កថាខណ្ឌ ៦ ។

[19] ឃ្លានេះមានន័យថា *ស្ថានភាពដែលស្ថិតក្រោមការគំរាមកំហែងដែលមិនប្រែប្រួល និងយូរអង្វែង* ដូចជានៅពេលដែលអ្នកត្រូវបានគេយកដាវមួយមកព្យួរពីលើក្បាលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ ហើយចាំតែធ្លាក់ចុះមកនៅពេលណាមួយភ្លាមៗ ។ ពាក្យនេះត្រូវ

បំបាក់នូវលទ្ធភាព និងរារាំងនូវកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់មេធាវីការពារក្ដីក្នុងកិច្ចការពារលោក **អៀង សារី** ។ម្យ៉ាងវិញទៀត អ្វីដែលជាក់ច្បាស់លាក់នោះគឺ មេធាវីការពារក្ដី ប្រាថ្នាអោយមានកិច្ចពិភាក្សាទៅលើបញ្ហាជាសារវន្តនេះនៅក្នុងសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ជាសាធារណៈមួយ ។ សាធារណៈជនទាំងឡាយថែមទាំងអាចទទួលអត្ថប្រយោជន៍ តាមរយៈការសង្កេតការណ៍លើបញ្ហាដ៏មានសារៈសំខាន់ខ្លាំងនេះដែលកំពុងត្រូវបានគេជជែកពិភាក្សានៅក្នុងវិធីមួយដែលមានតម្លាភាពទាំងស្រុង ជាពិសេសនៅពេលបញ្ហាបែបនេះទំនងជាមានឥទ្ធិពលលើ ភាពសម្រេចបាន និងភាពជឿជាក់ទៅលើលទ្ធផលបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ អ.វ.ត.ក ។ ការពិនិត្យមើលជាសាធារណៈនូវកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតុលាការដែលមានតម្លាភាព និងមានយុត្តិធម៌ ដោយការសន្មតថាការពិតវាគឺអ្វីដែលត្រូវបានគេដឹងថាកើតមាននៅ អ.វ.ត.ក នោះ ក្រោយមក អាចជាកេរ្តិ៍ដំណែលដ៏យូរអង្វែងបំផុតមួយរបស់ស្ថាប័ននេះ ។

V. សេចក្ដីសន្និដ្ឋានឧទ្ធរណ៍

12. មេធាវីការពារក្ដី នឹងបង្ហាញថា៖

A. គោលការណ៍នៃភាពជាសាធារណៈនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការធានាថា មិនមែនរាល់ឯកសារទាំងអស់ដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខ ក.ស.ច.ស ត្រូវបានការពារដោយភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរនោះឡើយ ។

B. ឯកសារសម្ងាត់ដែលចោទប្រកាន់ណាមួយ ដែលបានដាក់បង្ហាញនៅលើគេហទំព័ររបស់មេធាវីការពារក្ដីគឺគ្រាន់តែជាការសម្ងាត់ដើម្បីការពារសិទ្ធិនានារបស់លោក **អៀង សារី** ជាសិទ្ធិដែលគាត់អាចបោះបង់ចោលបាន ។

C. លិខិតដែលព្រមានក្រុមមេធាវីការពារក្ដីអំពីចេតនាបង្កើតនូវគេហទំព័រផ្ទាល់ខ្លួន និងផ្សព្វផ្សាយនូវការដាក់ឯកសារនានារបស់ខ្លួន គឺថាលិខិតនេះមិនបង្កើតបានជាសេចក្ដីសម្រេច ឬបង្កើតបានជាការព្រមានមួយអនុលោមទៅតាមវិធាន ៣៨(១) ឡើយ និង

បាននិយាយដៀមដាមទៅដល់រឿងព្រេងរបស់ Damocles ដែលជាអ្នកអែបអបបំរើអោយស្ដេច Dionysius ទី១ នៃនគរ Syracuse ។ ស្ដេច Dionysius ទី១ ដោយធុញទ្រាន់នឹងពាក្យបញ្ចោរហួសប្រមាណរបស់ Damocles បានអញ្ជើញគាត់អោយចូលរួមពិធីជប់លៀងមួយ ហើយអោយគាត់អង្គុយនៅក្រោមផ្ដែងដាវមួយដែលចងព្យួរនឹងសសៃសក់មួយសសៃ ធ្វើដូច្នេះដើម្បីចង្អុលប្រាប់គាត់អំពីភាពមានគ្រោះថ្នាក់នៃមុខតំណែងរបស់គាត់។

D. ការខកខានរបស់ ក.ស.ច.ស និង អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើការរំលោភបំពានដោយខ្លួនឯងជាបន្តបន្ទាប់ ទៅលើកាតព្វកិច្ចរក្សាភាពសម្ងាត់របស់ខ្លួន បង្ហាញនូវការរើសអើងក្នុងប្រព្រឹត្តរវាងមេធាវីការពារក្តី និង អង្គភាពនានារបស់ អ.វ.ត.ក ។

III. ច្បាប់

ក. ភាពជាសាធារណៈនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី

13. តាមមាត្រា ១១ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស "មនុស្សគ្រប់រូបដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មានសិទ្ធិសន្មតទុកជាមុនថាគ្មានទោសរហូតទាល់តែរកឃើញថាមានទោសទៅតាមច្បាប់នៅក្នុងការជំនុំជម្រះក្តីជាសាធារណៈ ដែលតាមរយៈនេះបុគ្គលនោះមាននូវរាល់កិច្ចធានាចាំបាច់ទាំងអស់សម្រាប់កិច្ចការពារខ្លួនរបស់ខ្លួន"[20]។ មាត្រា ៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាអនុវត្តនូវអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិថា "ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្សដូចមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញនៃអង្គការប្រជាជាតិ [និង] សេចក្តីប្រកាសជាសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស"[21] ។

14. នៅផ្នែកខាងអឺរុប តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរុបបានសន្និដ្ឋានថា ចរិតលក្ខណៈនៃភាពជាសាធារណៈនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី "ការពារភាគីវិវាទនានាប្រឆាំងនឹងការគ្រប់គ្រងវិស័យយុត្តិធម៌ដោយអាថ៌កំបាំងដោយគ្មានការឃ្លាំមើលជាសាធារណៈ។ វាក៏ជាមធ្យោបាយមួយផងដែរដែលតាមរយៈនេះ ទំនុកចិត្តទៅលើតុលាការអាចត្រូវបានថែរក្សា។ ដោយអនុវត្តការគ្រប់គ្រងវិស័យយុត្តិធម៌ប្រកបដោយតម្លាភាពជាសាធារណៈ រួមចំណែកដល់ការសម្រេចបានគោលដៅដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦(១) ដែលហៅថាការជំនុំជម្រះក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌[22]" ។

---

[20] *សូមមើលផងដែរ* កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយ មាត្រា ១៤(១) អនុសញ្ញាអឺរុបសម្រាប់ការការពារសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ៦(១) អនុសញ្ញាអាមេរិចស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ("Pact of San José, Costa Rica") ដែលអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២២ វិច្ឆិកា ១៩៦៩ ។ សន្ធិសញ្ញានៃអង្គការនៃបណ្តាប្រទេសអាហ្វ្រិក (O.A.S) លេខ ៣៦ 1144 U.N.T.S. 123 ដែលបានចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ១៨ កក្កដា ១៩៧៨ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញនៅក្នុងឯកសារគោលទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្សនៅប្រព័ន្ធអន្តរអាមេរិច OEA/Ser.L.V/II.82 doc.6 rev.1 at 25 (1992) មាត្រា ៨(៥) ។

[21] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ៣១ ត្រូវបានអនុម័តដោយសភាធម្មនុញ្ញនៅភ្នំពេញកាលពីថ្ងៃទី ២១ កញ្ញា ១៩៩៣ នៅសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី ២ របស់ខ្លួន និងត្រូវបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា កាលពីថ្ងៃទី ៤ មីនា ១៩៩៩ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី២ របស់ខ្លួន ។

[22] តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរុប ECHR , *រឿងក្តី Werner តតាំងនឹងប្រទេសអូទ្រីស. Austria*, សាលក្រមចុះថ្ងៃទី ២៤ វិច្ឆិកា ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ ៤៥ គូសបញ្ជាក់បន្ថែម។

15. អតីតអនុប្រធាន និង ជាចៅក្រមសាលាឧទ្ធរណ៍នៃ ICTY ចៅក្រម Florence Mumba បានគូស បញ្ជាក់ថា ខណៈតម្រូវការឱ្យមានការលើកលែងដែលមានកម្រិតចំពោះសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ជាសាធារណៈ, សវនាការជាសាធារណៈ "ដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងគោលបំណងអប់រំ តាមរយៈការជួយ ដល់ប្រជាជនឱ្យយល់ដឹងថា តើគេអនុវត្តច្បាប់យ៉ាងដូចម្តេចចំពោះអង្គហេតុនានាដែលបង្កើតបានជា បទឧក្រិដ្ឋ និងបំពេញតួនាទីជាអ្នកត្រួតពិនិត្យលើ "សវនាការប្រឌិត" ("framed" trials) និង ផ្តល់ អោយប្រជាជននូវឱកាសធ្វើសំណូមពរ កែប្រែច្បាប់ ឬ ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌"[23] ។ ស្រដៀងគ្នានេះ អង្គជំនុំ ជម្រះនៅក្នុងរឿងក្តីរវាងរដ្ឋអាជ្ញាប្រឆាំងនឹង Delalic យល់ឃើញដូចខាងក្រោមថា៖

៣៣. វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការកត់សំគាល់ថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនអាចបដិសេធន៍ដោយគ្មាន មូលហេតុសមស្របនូវសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីជាសាធារណៈ ដូចបាន ចែងនៅក្នុងមាត្រា ២០(៤)និង ២១(២) នោះឡើយ។ វិធាន ៧៥(ក) ដែលបានអនុម័តស្របតាមមាត្រា ២២ ចែងថា:

> *តាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្លួន* ឬ តាមសំណើរបស់ភាគីណាមួយក៏បាន ឬ តាមសំណើរបស់ ជនរងគ្រោះ ឬ សំណើរបស់អង្គភាពជនរងគ្រោះ និង សាក្សីពាក់ព័ន្ធ ចៅក្រម ឬ អង្គជំនុំ ជម្រះអាចបង្គាប់នូវវិធានការការពារសម្រាប់ភាពឯកជន និងសម្រាប់ការពារជនរងគ្រោះ និង សាក្សី ឱ្យតែវិធានការនោះស្របតាមសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ ។

ហេតុដូច្នេះ វិធានការដែលបង្កើតឡើងស្របតាមអំណាចនៃមាត្រា ២២ ត្រូវតែស្របជាមួយសិទ្ធិរបស់ ជនជាប់ចោទ ។ លក្ខន្តិកៈរបស់តុលាការអន្តរជាតិសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការជំនុំជម្រះក្តីដែលមាន ចរិតជា សាធារណៈ ដែលជាលក្ខណៈពិសេសមួយនៃដំណើរការនីតិវិធី (មាត្រា ២០(៤) និង ២១(២)។

៣៤. ផលប្រយោជន៍ដ៏ចម្បងនៃការអនុញ្ញាតិឱ្យសាធារណជន និង សារព័ត៌មានចូលរួមសវនាការ គឺថា វត្តមានរបស់ពួកគេបានចូលរួមចំណែក ដើម្បីធានាធានាឱ្យមានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌។ ក្នុងករណី Pretto & Ors ប្រឆាំងនឹងអ៊ីតាលី (លេខស៊េរី A No. 71 (1984) 6 EHRR 182) តុលាការសិទ្ធិអឺរ៉ុប (ECHR) បានថ្លែងជាសារណៈថា "ភាពជាសាធារណៈ គឺត្រូវបានគេយល់ឃើញថា ជាការធានាឱ្យមានការ ជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌។ វាផ្តល់ការការពារប្រឆាំងនឹងការសម្រេចតាមទំនើងចិត្ត និង កសាងជំនឿទុក

---

[23] លោកចៅក្រម Florence Mumba,បានពោលថា ការធានាឱ្យមានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ដែលស្របពេលជាមួយគ្នា នេះ ត្រូវការពារជនរងគ្រោះ និង សាក្សី ធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពនៃផលប្រយោជន៍ ។ លោកបានពោលដូច្នេះនៅក្នុងការពង្រាង សាកល្បងនៃវិធានស្តីពីនីតិវិធី និង ភស្តុតាងរបស់ ICTY ក្នុងការផ្តល់កត្តិយស់ដល់ Gabrielle Kirk McDonald (Richard May et al. eds., 2001), ទំព័រ 359, 365 ។

ចិត្ត តាមរយៈការអនុញ្ញាតិឲ្យមហាជនមើលឃើញយុត្តិធម៍ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយវិធីត្រឹមត្រូវ និង មានសមធម៍"។ ហេតុដូច្នេះ <u>សវនាការជាសាធារណៈ គឺសំខាន់សម្រាប់ជាប្រយោជន៏របស់ជនជាប់ចោទ ហើយមិនចាំបាច់សម្រាប់ជាប្រយោជន៏សាធារណៈនោះទេ</u>។ ខាងក្រោមគឺជាសុភាសិតរបស់ចៅក្រមជាន់ខ្ពស់ Warren នៅក្នុងរឿងក្តី Estes ប្រឆាំងនឹងរដ្ឋ Texas ដែលរឿងក្តីនេះ ត្រូវបានសម្រេចដោយតុលាការកំពូលសហរដ្ឋអាមេរិក ដែលគាំទ្រដល់ទស្សនៈនេះ[24] ៖

> មិនត្រូវស្រពិចស្រពិលនោះទេចំពោះការណ៍ដែលថា វាមានផលប្រយោជន៏សង្គមដ៏ខ្លាំងនៅក្នុងការជំនុំជម្រះក្តីជាសាធារណៈ។ ភាពបើកចំហរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការ អាចកែលំអគុណភាពនៃសក្ខីកម្ម លួងលោមសាក្សីដែលមិនស្គាល់ព្រមផ្តល់សក្ខីកម្មពាក់ព័ន្ធ ញ៉ាំងឲ្យអ្នកចូលរួមការកាត់សេចក្តីទាំងអស់ទាំងអស់បំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនប្រកបដោយឆន្ទៈ 381 U.S. 532 at 583 (1965).

16. បើក្រឡេកមើលប្រព័ន្ធច្បាប់របស់ប្រទេសបារាំងវិញ ដែលស្រដៀងនឹងប្រព័ន្ធច្បាប់ដែលវិធានផ្ទៃក្នុងធ្វើជាមូលដ្ឋាននៅ អ.វ.ត.ក[25] "សញ្ញាណនៃគោលការណ៍សមភាពនៃមធ្យោបាយតទល់ក្តីគ្នា និង សញ្ញាណនៃការសួរដេញដោលបើកចំហ ត្រូវបានគេយកមកសំអាងកាន់តែច្រើនឡើងថាជាការធានាដល់ភាពត្រឹមត្រូវ និង បានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីផ្សេងៗគ្នានៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ"នៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់បារាំង[26]។ ឧទាហរណ៏សំខាន់មួយ គឺការណែនាំនូវការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈនៅចំពោះមុខ*សភាស៊ើបសួរ* (*chambre d'instruction*) តាមសំណើរបស់ជនត្រូវចោទ លុះត្រាតែវាគំរាមកំហែងដល់សន្តិសុខរបស់ស្ថាប័ន ឬ ដល់តតីយជន[27]។

---

[24] ករណីរវាងរដ្ឋអាជ្ញាប្រឆាំងនឹង Delalic សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់អយ្យការ ឬ វិធានការការពារសាក្សីដែលមានរហ្សនាមពីអក្សរ "B" រហូតដល់ "M ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ ៣៣និង៣៤ ។ គូសបញ្ជាក់បន្ថែម។

[25] *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ 00២/១៩-0៩-២00៧-អវតក/កសចស(អបជ១២) សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៏របស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ ក.ស.ច.ស លើសិទ្ធិបកប្រែ និង កាតព្វកិច្ចរបស់ភាគី ចុះថ្ងៃទី២0 ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២00៨ កថាខណ្ឌ ២0។

[26] Jacqueline Hodgson ជនសង្ស័យ, ចុងចោទ និង ជនរងគ្រោះនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង 51 Int'l & Comp. L.Q. 781, 785 (2002) ។

[27] នៅក្នុងករណី *Reinhardt and Slimane-Ka d* ប្រឆាំងនឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបសម្រេចថា ទស្សនៈមួយចំនួននៃនីតិវិធីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៏នៅចំពោះមុខតុលាការ the Court of Cassation និង ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ មិនផ្តល់ឲ្យគូវិវាទនូវសិទ្ធិ "ទទួលបានសវនាការជាសាធារណៈ" ដូចដែលបានធានាដោយមាត្រា ៦(១) នៃអនុសញ្ញាអឺរ៉ុប ។ Martin A. Rogoff

17. មេធាវីការពារក្តី ទទួលស្គាល់យ៉ាងពេញទំហឹង និង បានព្យាយាមឥតងាករេដើម្បីគោរពទៅតាមវិធាន ផ្ទៃក្នុង ៥៦(១) ដែលផ្តល់ចែងថា *"ដើម្បីការពារសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ភាគី ការស៊ើបសួរមិនត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈឡើយ។ បុគ្គលទាំងអស់ដែលចូលរួមក្នុងការស៊ើបសួរត្រូវរក្សាអោយបាននូវការសម្ងាត់"*[28]។ លើសពីនេះ មេធាវីការពារក្តី ទទួលស្គាល់ថា មាត្រា ១២១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់កម្ពុជា ("ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ") ដែលចែងថា "ការស៊ើបសួរត្រូវតែជាការសម្ងាត់" ធ្វើការបន្ទរនូវច្បាប់នៃការសម្ងាត់ ។ ប៉ុន្តែវាគួរអោយធ្វើការគូសបញ្ជាក់ថា បទបញ្ញត្តិទានាជាបន្តបន្ទាប់នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ដោយមិនត្រូវមិនយកចិត្តទុកដាក់ឡើយ មានភាពព្រលំគ្នាចំពោះការវាយតម្លៃដែលច្បាស់លាស់ដោយសន្មតទៅលើការសម្ងាត់។

ក. ទីមួយ មាត្រា ១២១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចែងបន្ថែមទៀតថា "ការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈមិនអាចជាឧបសគ្គដល់ការប្រើសិទ្ធិនៃការការពារខ្លួនឡើយ"[29]។ នេះគឺបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់អំពីការកំណត់ព្រំដែនចំពោះគោលការណ៍នៃភាពសម្ងាត់ដោយសន្មត។

ខ. ទីពីរ ទាំង អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ទាំង ក.ស.ច.ស ត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយផ្សព្វផ្សាយនូវកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីខ្លះៗ ដែលបង្កើតបានជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ តាមវិធាន ៥៦(២) ក.ស.ច.ស អាច "ផ្តល់នូវព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសំណុំរឿងដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរ ប្រសិនបើយល់ឃើញថាជាការចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើអោយសាធារណៈជនបានដឹងអំពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬដើម្បីកែតម្រូវព័ត៌មានមិនពិត ឬព័ត៌មាននាំអោយមានការភ័ន្តច្រលំ"[30]។ ទន្ទឹមគ្នានេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ មានកាតព្វកិច្ចតាមវិធាន ៧៨ <u>ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយទាំងស្រុង</u> "រាល់សេចក្តីសម្រេចដែលមានសំលេងគាំទ្រគ្រប់គ្រាន់ និងរាល់សេចក្តីសម្រេចដែលមិនមានសម្លេងគ្រប់គ្រាន់ រួមទាំងមតិជំទាស់ផង [...] លើកលែងតែអង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចថា ការបោះពុម្ពផ្សាយនោះអាចប៉ះពាល់ ដល់ផលប្រយោជន៍នៃការអង្កេតបឋម ឬការស៊ើបសួរ"[31]។ នេះគឺបញ្ច្រាសគ្នានឹងការសន្មតទុកជាមុនអំពីភាព

ការអនុវត្តសន្ធិសញ្ញា និង សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការអន្តរជាតិនៅសហរដ្ឋអាមេរិក និង បារាំង Maine Law Review 2006 Symposium, 58 Me. L. Rev. 406, 458 (2006) ។

[28] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មាត្រា ១២១ ។

[29] អត្ថបទខាងលើដដែល ។

[30] វិធាន ៥៦(២) ។

[31] វិធាន ៧៨ ។

សម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ នៅពេលដែលរាល់សេចក្តីសម្រេចទាំងអស់របស់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ គឺជាផ្នែកមួយនៃសំណុំរឿង ។

គ. ទីបី មាត្រា ៣.១២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តសម្រាប់ការដាក់ឯកសារ ខណៈដែលព្យាយាមរក្សានូវការសម្ងាត់ដែលចោទប្រកាន់នៃការស៊ើបសួរ ចែងថា “ភាគីដែលដាក់ឯកសារអាចបង្ហាញពីសំណូមពររបស់ខ្លួនដើម្បីដាក់ឯកសារនោះ ត្រូវគេកំណត់អត្តបទ “សាធារណៈ” “សំងាត់” ឬ “បិទស្លាកបោះត្រា””[32]។ ការពិតគឺថា ភាគីនីមួយៗមានជម្រើសនេះដើម្បីបង្ហាញថា មានលទ្ធភាពដែលថា ការដាក់ឯកសារមួយចំនួនដែលមិនទាក់ទងនឹងខ្លឹមសារនៃការស៊ើបសួរ ដាក់ដោយគូភាគី អាចត្រូវបានគេផ្សព្វផ្សាយ។ ការពិត បើក្រលេកមួយភ្លែតមើលគេហទំព័រផ្លូវការរបស់ អ.វ.ត.ក ឃើញថា មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយចំនួនដែលធ្វើឡើងដោយភាគីត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ និងដាក់ជាសាធារណៈលើអ៊ីនធើណេត[33]។ ថ្វីបើ ក.ស.ច.ស បានផ្សព្វផ្សាយនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនមានចំនួនតិចជាងគេ បើប្រៀបធៀបទៅភាគីដទៃទៀត យ៉ាងណាក៏ ក.ស.ច.ស បានផ្សព្វផ្សាយចំនួន ២២ ឯកសារ ដែរ គិតមកដល់ថ្ងៃទី ៣ មីនា ២០០៨ ។

ខ. កាតព្វកិច្ចនៃក្រមសីលធម៌របស់មេធាវី

18. បទបញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងកាតព្វកិច្ចរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក មានចែងនៅក្នុងវិធាន ៣៥ និង ៣៨ ។ នៅក្នុងផ្នែកដែលទាក់ទង វិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖

វិធាន ៣៥៖ ការជ្រៀតជ្រែកចូលក្នុងកិច្ចរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ

១. អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញអាចដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនូវជនណាម្នាក់ដែលជ្រៀតជ្រែកដោយចេតនាពិតប្រាកដ ក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះ រួមទាំងបុគ្គលដែលមានចែងដូចខាងក្រោម៖

ក) ផ្សាយចេញព័ត៌មានសម្ងាត់ ដោយរំលោភទៅនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ អង្គជំនុំជម្រះ។

[...]

៥. ប្រសិនបើរកឃើញថា មេធាវីណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើណាមួយដូចមានចែងក្នុងអនុវិធាន១ ខាងលើ

[32] សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ មាត្រា ៣.១២ ។

[33] *សូមមើល* ឧបសម្ព័ន្ធ ច៖ បញ្ជីរាយការដាក់ឯកសារដែលដាក់ជូនដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក.ស.ច.ស សហព្រះរាជអាជ្ញា ឬ មេធាវីការពារក្តី ដែលបានស្រង់យកចេញមកពី គេហទំព័រផ្លូវការរបស់ អ.វ.ត.ក នៅថ្ងៃទី ១០ មីនា ២០០៨ ។

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះដែលរកឃើញកំហុសនោះ អាចកំណត់ថាការប្រព្រឹត្តថាអំពើនេះគឺជាកំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវី ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ៣៨ ។

៦. រាល់សេចក្តីសម្រេចដែលធ្វើឡើងក្រោមវិធាននេះ អាចត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ឬប្តឹងសាទុក្ខទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល អាស្រ័យទៅតាមករណីនីមួយៗ ។ ការជូនដំណឹងពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬបណ្តឹងសាទុក្ខអាចធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ ក្រោយពេលទទួលដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ។

វិធាន ៣៨៖ កំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវី

១. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ អង្គជំនុំជម្រះ ក្រោយពេលព្រមាន អាចដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬបដិសេធក្នុងការចូលរួមសវនាការចំពោះមេធាវីណាមួយ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការប្រព្រឹត្តរបស់មេធាវីរូបនោះជាការប្រមាថមើលងាយ រាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី រំលោភទៅលើរឿងក្តី ឬទៅនឹងមាត្រា ២១(៣) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។[34]

19. មានទំនាស់រវាងវិធានផ្ទៃក្នុងទាំងនេះ ទៅនឹងមាត្រា ២១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជជាតិ និងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ[35] ។ តាមមាត្រា ២១(១) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ "រាជរដ្ឋាភិបាលមិនត្រូវដាក់មេធាវីរបស់ជនសង្ស័យ ឬជនជាប់ចោទដែលត្រូវទទួលស្គាល់ដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញអោយស្ថិតនៅក្រោមវិធានការណាមួយ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ការបំពេញតួនាទីដោយសេរី និងឯករាជ្យរបស់ពួកគេនៅក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ" [36]។ លើសពីនេះ មាត្រា ២១(២) ធានាថា មេធាវីនេះត្រូវទទួលបាន "អភ័យឯកសិទ្ធិលើយុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌ ឬរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងពាក្យសម្តី និយាយឬសរសេរ និងសកម្មភាពដែលពួកគេបានបំពេញនៅក្នុងតួនាទីផ្លូវការជាមេធាវី[37]។" ជាក់ច្បាស់ជាងនេះទៅទៀត មាត្រា ២៤ នៃក្រមសីលធម៌របស់មេធាវីកម្ពុជាចែងថា "មេធាវីមានសិទ្ធិបញ្ចេញមតិទាំងអស់ដែលខ្លួនគិតថាសមស្របដល់ប្រយោជន៍របស់កូនក្តីរបស់ខ្លួន" [38] ។

[34] វិធានផ្ទៃក្នុង (វិ.២) លើកលែងមាត្រា ៣៥ និង ២៨ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មកាលពីថ្ងៃទី ៥ កញ្ញា ២០០៨ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម) ។

[35] កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចុះថ្ងៃទី ៦ មិថុនា ២០០៣ ("កិច្ចព្រមព្រៀង")។

[36] អត្ថដដែល មាត្រា ២១(១) (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម) ។

[37] អត្ថបទដដែល មាត្រា ២១(២)(គ) ។

[38] ក្រមសីលធម៌សំរាប់មេធាវីចុះបញ្ជីនៅគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ វិច្ឆិកា ១៩៩៥ ។

គ. ភាតព្វកិច្ចនៅវិញទៅមកចំពោះការសម្ងាត់របស់ស្ថាប័ននានាផ្សេងទៀតរបស់ អ.វ.ត.ក

20. មកត្រឹមកម្រិតដែលថា មានកាតព្វកិច្ចនៃការសម្ងាត់ដែលគ្មានមន្ទិល មានតម្លាភាព និងជាក់ច្បាស់នៅក្នុងការស៊ើបសួរ វាអនុវត្តដោយគ្មានបែងចែកចំពោះ "ព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រម មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងកងរាជអាវុធហត្ថ មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល អ្នកជំនាញ អ្នកប្រែផ្ទាល់មាត់ ឬសរសេរ វេជ្ជបណ្ឌិត"[39] ។ លើសពីនេះទៅទៀត ក្រោមវិធាន ២១(១)(ខ) "ចំពោះបុគ្គលទាំងឡាយដែលរកឃើញថា ស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពស្រដៀងគ្នា និងត្រូវបានចោទប្រកាន់ចំពោះបទល្មើសដូចគ្នា ត្រូវយកវិធានដូចគ្នាមកអនុវត្ត"[40]។ កាតព្វកិច្ចនៃការប្រព្រឹត្តដោយស្មើភាពគ្នានេះ អនុវត្តមិនត្រឹមតែជនទាំងឡាយដែលប្រឈមនឹងការចោទប្រកាន់ដោយ អ.វ.ត.ក ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលចោទប្រកាន់ថាបានកើតមានឡើងនាអំឡុងឆ្នាំ ១៩៧៥-៧៩ ប៉ុណ្ណោះទេ តែក៏ទៅលើជនទាំងឡាយដែលប្រឈមនឹងវិធានការវិន័យ ឬរដ្ឋបាលចំពោះសកម្មភាពរបស់ពួកគេនៅ អ.វ.ត.ក ។

21. ទាក់ទងនឹងសិទ្ធិរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដើម្បីផ្តល់នូវព័ត៌មានជាសាធារណៈស្តីពីការស៊ើបសួរ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាច "ផ្តល់ការអនុញ្ញាតដោយរួមគ្នាដល់សារព័ត៌មាន ឬអ្នកដទៃទៀតដែលមិនមែនជាភាគី អោយចូលរួមដោយមានកម្រិតនៅក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយការចូលរួមនេះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យដ៏តឹងរឹងរបស់ខ្លួន *និង*បន្ទាប់ពីបានសួរយោបល់របស់ភាគីនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនេះ"[41]។

VI. ឧត្តរីករណ៍

ក.គោលការណ៍នៃការផ្សព្វផ្សាយដំណើរការនីតិវិធីតុលាការដើម្បីធានាថា មិនមែនរាល់ឯកសារដែលដាក់នៅ ក.ស.ច.ស ត្រូវបានការពារដោយការសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរនោះឡើយ

22. គោលការណ៍នៅក្នុងវិធាន ៥៦(១) ចែងថា "កិច្ចស៊ើបសួរមិនត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈឡើយ" ជាកម្មវត្ថុដល់ការលើកលែងជាច្រើនដែលថា ដើម្បីជាមូលដ្ឋានដល់ការដាក់ទណ្ឌកម្មដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ស្រពិចស្រពិលនេះ គឺមិនខុសពីការអនុវត្តអំណាចតាមទំនើងចិត្ត ជាជាងការអនុវត្តច្បាប់ប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតនោះ។ ជាការពិត តាមការពិពណ៌នានៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមរបស់

---

[39] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មាត្រា ១២១ ។

[40] វិធាន ៥៦(២)(ខ) (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម) ។

[41] វិធាន ៥៦(២)(ខ) (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម) ។

អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល បន្ទាប់ពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ អ.វ.ត.ក "ការអនុវត្តបច្ចុប្បន្ននៅពេលណាដែលការសន្ទត់ជាមុន គាំទ្រដល់ការសម្ងាត់ ហើយមានតែចៅក្រមទេអាចសម្រេចថា ព័ត៌មានអ្វីខ្លះត្រូវបង្ហាញ គឺតាមទំនើងចិត្ត"[42] ។

23. តាមពិត ក.ស.ច.ស តែងតែផ្សព្វផ្សាយនូវដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួនដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយការស៊ើបសួរលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក ដូចជាដីកាសម្រេចថ្មីៗនេះស្តីពីការបន្តថេរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជនត្រូវចោទទាំងអស់នៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២[43]។ ឥឡូវនេះ ក.ស.ច.ស យល់ព្រមយ៉ាងយឺតយ៉ាវថា ខ្លួនត្រូវតែតែប្រតិបត្តិឱ្យកាន់បើកចំហរ និង មានតម្លាភាពច្រើន: "...*ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធិភាពនៃគោលការណ៍ទាំងអស់ខាងលើ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនឹងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានច្រើនជាងមុនអំពីសកម្មភាពនានារបស់ខ្លួន និងធ្វើការបោះផ្សាយឯកសារដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចស៊ើបសួរក្នុងចំនួនច្រើនជាងមុនផងដែរ*"[44] ។ អ្វីដែលប្លែកនោះ ហាក់ដូចជាពុំមានអ្វីដើម្បីញែកឱ្យដាច់ពីគ្នានូវសេចក្តីសម្រេចដែលបានផ្សព្វផ្សាយ ពីសំណើទាំងឡាយដែលត្រូវបានសំអាង វៀរលើកលែងតែថាដីកាសម្រេចរបស់ ក.ស.ច.ស ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ ដែលសំណើនានា ដែលមិនមានសារជាតិសម្ងាត់មិនត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយទៅវិញ។ ភាពមិន ស៊ីគ្នានេះកាន់តែមិនអាចស្ថិតស្ថេរបាន ប្រសិនបើមិនអាចទទួលយកបាន នៅពេលសេចក្តីសម្រេចរបស់ ក.ស.ច.ស ត្រូវបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ហើយបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍គឺធ្វើឡើងជាសាធារណៈ ខណៈដែលសំណៅ ដើមទៅចំពោះមុខ ក.ស.ច.ស មិនបានធ្វើជាសាធារណៈទៅវិញ បើទោះបីខ្លឹមសាររបស់វាមានព័ត៌មានដូចគ្នាដ៏ដោយ[45]។ ការសើចអំចកទៅលើវា គឺកំពុងតែវិលវល់។

---

[42] សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ។

[43] សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធ ច ។

[44] សូមមើលសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់ ក.ស.ច.ស ចេញផ្សាយនៅថ្ងៃទី៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៩ ។

[45] សូមមើលករណី អៀង សារី សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស សំណើសុំព័ត៌មានទាក់ទងនឹងភាពលំអៀងឃើញច្បាស់ក្រឡែក និង ទំនាស់ផលប្រយោជន៍យ៉ាងខ្លាំងនៃមន្ត្រីផ្នែកច្បាប់របស់ ក.ស.ច.ស លោក David Boyle ចុះថ្ងៃទី៤ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៨ ដែលដាក់ជាសាធារណៈដោយមេធាវីការពារ តែតាមការពិតសំណើនេះ គឺជាសំណើសម្ងាត់ផ្ទុយទៅវិញ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយមេធាវីការពារប្រឆាំងនឹងការបដិសេធសំណើនេះដែលមានព័ត៌មានដូចគ្នា គឺត្រូវបានធ្វើជាសាធារណៈ ហើយត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក។ ករណី អៀង សារី សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ ក.ស.ច.ស លើភាពលំអៀងឃើញច្បាស់ក្រឡែក និង ទំនាស់ផលប្រយោជន៍យ៉ាងខ្លាំងនៃមន្ត្រីផ្នែកច្បាប់របស់ ក.ស.ច.ស លោក David Boyle ចុះថ្ងៃទី៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ ។

24. រួមជាមួយភាពមិនប្រក្រតីនេះ គឺនិយមន័យនៃពាក្យ "សាធារណៈ" ដែលសាំញាំ និងដ៏ភាន់ច្រឡំដែលបង្កើតឡើងដោយអ្នកនិពន្ធ Franz Kafkaesque[46] ដែលត្រូវបានប្រើដោយ ក.ស.ច.ស ។ ចាប់តាំងពីពេលចេញដីកាសម្រេចលើភាពសម្ងាត់មក មេធាវីការពារបានស្វែងរកយ៉ាងយកចិត្តទុកនូវការណែនាំពី ក.ស.ច.ស ទាក់ទងនឹងការដាក់ឯកសារមួយណាដែលត្រូវចាត់ជាសម្ងាត់ ដែលត្រូវដកចេញពីការផ្សព្វផ្សាយ ហើយថាតើឯកសារមួយណាត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ដែលអាចបន្តផ្សព្វផ្សាយនៅលើគេហទំព័ររបស់មេធាវីការពារទៅទៀត។ អនុលោមតាម ក.ស.ច.ស "ដើម្បីគោរពតាមដីកាបង្គាប់ អ្នកត្រូវដកជាបន្ទាន់នូវឯកសារទាំងឡាយណានៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលមិនបានផ្សព្វផ្សាយនៅលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក" [47]។ ដូច្នេះ វាពិតណាស់ថា ផ្នែកកិច្ចការសារធារណៈរបស់ អ.វ.ត.ក ជាអាជ្ញាកណ្តាលចុងក្រោយនៃអ្វីដែលចាត់ទុកថាជាការសម្ងាត់ ដោយសារតែផ្នែកនេះ នឹងសម្រេចថាតើឯកសារមួយណាត្រូវដាក់បង្ហាញនៅលើគេហទំព័រនោះ។

25. ថ្វីបើអង្គហេតុដែលថា ឯកសារដែលមិនមានអ្វីទាំងអស់ ប៉ុន្តែ មានព័ត៌មានសំរាប់សាធារណៈ ត្រូវដាក់ជាសាធារណៈ និង ត្រូវជូនដំណឹងជាសារធារណៈ[48] ឯកសារទាំងនេះត្រូវបានចាត់ទុកជាសម្ងាត់ ហើយ ជាផលវិបាក ឯកសារនេះ មិនអាចរំលែកជាមួយបុគ្គលដទៃនៅក្រៅតុលាការ ឬ មិនអាចដាក់បង្ហាញសម្រាប់សាធារណជនផងដែរ។ ដូចបានកត់សំគាល់នៅក្នុងការទំនាក់ទំនងរបស់មេធាវីការពារជាមួយ ក.ស.ច.ស[49]៖

> "វាពិតជាមិនអាចជាតួនាទីរបស់ផ្នែកសារព័ត៌មានរបស់ អ.វ.ត.ក ទេ ដើម្បីសម្រេចថាតើឯកសារណាមួយគឺជាឯកសារសាធារណៈ ហើយឯកសារណាមួយមិនមែនជាឯកសារសាធារណៈ ដោយផ្អែកលើតែឯកសារដែលដាក់នៅលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក នោះ។ សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត លោកអាចស្រាយបំភ្លឺ ប្រសិន

---

[46] ត្រូវបានកំណត់ថា "ទាក់ទងនឹង ឬ ការសន្និដ្ឋានរបស់ Franz Kafka ឬ ការសរសេររបស់គាត់: ជាពិសេស: មានសុបិនដ៏សាំញាំ, ចំឡែក ឬគុណភាពមិនសមហេតុផល។ សូមមើលគេហទំព័រ: http://www.merrium-webster.com.dictionary/kafkaesque.

[47] សូមមើលឧបសម្ពន្ធ ឆ: លិខិតឆ្លើយឆ្លងតាមអ៊ីម៉ែលរវាងលោក Geoff Robert ទីប្រឹក្សាច្បាប់ឲ្យក្រុមការពារ អៀង សារី និង លោក លី ចាន់ តុលា, ក្រឡាបញ្ជី ក.ស.ច.ស ។

[48] សូមមើល ឧទាហរណ៍ករណី អៀង សារី សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស សំណើចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែកុម្ភៈ ២០០៩ ស្នើសុំការពន្លើនដើម្បីឲ្យលោក អៀង សារី បានពិនិត្យដោយអ្នកជំនាញវេជ្ជសាស្ត្រដែលមានគុណភាពខ្ពស់ និងឲ្យគាត់បន្តស្នាក់នៅ/បន្តឃុំខ្លួន នៅមន្ទីរពេទ្យ រហូតដល់គាត់បានជាសះស្បើយ ។ឯកសារនេះត្រូវបានជូនដំណឹងថាជាសាធារណៈ ប៉ុន្តែ វាមិនទាន់ដាក់បង្ហាញនៅលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ត នោះទេ។

[49] ឧបសម្ព័ន្ធ ឆ ។

បើ "សាធារណៈ" មានន័យថា ឯកសារមួយមិនអាចផ្សព្វផ្សាយទៅ ខាងក្រៅ ក.ស.ច.ស ឬអង្គបុរេជំនុំជម្រះ តបតាមការរៀបដាក់ឯកសារនោះ តែថា ឯកសារនេះ ត្រូវបានជូនដំណឹងទៅមនុស្សជាង៥០នាក់ ផ្សេងទៀតឯណោះ? ជាចុងក្រោយ ថាតើយ៉ាងម្ដេចដែរ សេចក្ដីសម្រេចរបស់ ក.ស.ច.ស ឬ អង្គបុរេជំនុំជម្រះថា ជាសាធារណៈ ហើយធ្វើសេចក្ដីយោង ទៅលើសារណាថា ឯកសារសាធារណៈអាចផ្សព្វផ្សាយនៅលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក ដើម្បី ឲ្យសាធារណជនអាចពិនិត្យមើល ខណៈដែលសារណាដែលខ្លួនសំអាង ត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាសម្ងាត់ទៅវិញ? ថាតើនេះមិនមែនរំលោភបំពានលើការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ ដែលព័ត៌មាន ត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាការសម្ងាត់នោះឬ?

26. សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត ការស្វែងរកការណែនាំពីមន្ត្រីតុលាការទៅលើឋានៈរបស់មេធាវីការពារស្ដីពីការដាក់ឯកសារ មានការលេចឮថា *"ក្រឡាបញ្ជីដាក់សេចក្ដីណែនាំពីការជូនដំណឹង ហើយបញ្ជូនវាមកឲ្យយើងខ្ញុំ។ យើងខ្ញុំរក្សាទុកអត្ថបទស្អែនសម្រាប់ដាក់កំណត់ត្រារបស់យើង ប៉ុន្តែមិនដាក់នៅក្នុង Zylab នោះទេ។ យើងខ្ញុំក៏បានដាក់អត្ថបទច្បាប់ដើម ព្រមជាមួយអត្ថបទ KH ជាក្រដាស់នៅក្នុងបណ្ណសារដ្ឋាន។ ហេតុដូច្នេះ ការដាក់ឯកសាររបស់ភាគីមិនបានឃើញសេចក្ដីណែនាំនៅចុងក្រោយ"*[50]។ អាស្រ័យហេតុនេះ សេចក្ដីសម្រេចរបស់ ក.ច.ស.ច ដើម្បីផ្លាស់ប្ដូរឋានៈរបស់សំណើពីសាធារណៈមកជាសម្ងាត់វិញ គឺមិនបានជូនដំណឹងដល់ភាគីដាក់ឯកសារ ហើយក៏មិនបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងដែរ ។

27. និយាយឲ្យសាមញ្ញទៅ ក.ស.ច.ស មិនបានសំអាងលើយុត្តិសាស្ត្រដែលអាចធ្វើយុត្តិកម្មដល់ការបកស្រាយរបស់ខ្លួនអំពីសារណាសាធារណៈ ជាសម្ងាត់ទៅវិញ។ តាមពិត វិធីសាស្ត្របកស្រាយដ៏ប្លែករបស់ ក.ស.ច.ស នៃការធ្វើយុត្តិកម្មបញ្ចប់របស់ខ្លួន នាំឲ្យចងចាំដល់ការកត់សំគាល់របស់ចៅក្រម David Hunt ទាក់ទងនឹងការបកស្រាយច្បាប់ពិបាកយល់ដោយសហការីរបស់គាត់នៅអង្គជំនុំជម្រះនៃសាលាឧទ្ធរណ៍របស់ ICTY[51]៖

"ចៅក្រមជនជាតិអង់គ្លេសដែលទទួលការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ លោក Lord Atkin កាលពីសម័យខ្មៅងងឹតនៃសង្គ្រាមលោកលើកទី២ នៅពេលសហការីប្អូននាក់របស់គាត់នៅសភាជាន់ខ្ពស់អង់គ្លេស ស្វែងរកជំហរស្រដៀង

---

[50] សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធ ជ: លិខិតឆ្លើយឆ្លងតាមអ៊ីម៉ែលរវាងលោក Geoff Robert ទីប្រឹក្សាច្បាប់ឲ្យក្រុមការពារ អៀង សារី និង លោក Christopher Fry មន្ត្រីកាន់សំណុំរឿងអន្តរជាតិរបស់តុលាការ ។

[51] រឿងក្ដីរវាងរដ្ឋអាជ្ញា តទល់ជាមួយ Slobodan Milosevic, IT-02-54-AR73.4 ការខ្វែងយោបល់របស់ចៅក្រម David Hunt ទៅលើភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងនៅក្នុងទម្រង់នៃសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ(មានសំឡេងគាំទ្រលើសលុប ចុះថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៣។

គ្នានេះ ពីប្រធានសភាជាន់ខ្ពស់ នៅពេលមានបកការស្រាយវិធានរបស់មេធាវីការពារ ដែលបំពេញចិត្តអង្គ នីតិប្រតិបត្តិ បាននិយាយពីការបកស្រាយដែលពួកគេបំពេញចិត្តនីតិប្រតិបត្តិ ថា[52] ៖

> *ខ្ញុំដឹងថា មានអាជ្ញាធរតែមួយគត់ដែលអាចធ្វើយុត្តិកម្មលើវិធីសាស្ត្រដែលបានលើកឡើង, "នៅពេលខ្ញុំប្រើពាក្យ" Humpty, Dumpty ជំនួសឱ្យពាក្យប្រមាងមើលងាយ (Scornful) "មានន័យថា វាជាអ្វីដែលជ្រើសវាឱ្យមានន័យបែបហ្នឹង" "បញ្ហាគឺថា" លោក Alice ពោល "អ្នកអាចធ្វើពាក្យមួយ មានន័យខុសៗគ្នាច្រើន" "បញ្ហាគឺថា" Humpty, Dumpty ដែលជាចៅហ្វាយនាយ គឺមានតែប៉ុនហ្នឹង*[53]"។

28. មានការលេចឮតាមរយៈដីកាសម្រេចអំពីការរំលោភបំពានលើភាពសម្ងាត់ថា ក.ស.ច.ស ជឿជាក់ថាខ្លួនអាចជាន់ឈ្លីលើសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ដើម្បីបើកចំហដំណើរការនីតិវិធីឱ្យកាន់តែតម្លាភាព ក្នុងអំឡុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរនេះ ដោយសារតែជាគោលការណ៍ "វាពាក់ព័ន្ធតែដំណាក់កាលរៀបចំតែប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនអនុវត្តនៅដំណាក់សវនាការនោះទេ"[54]។ ការមិនខ្វាយខ្វល់លើនិយមន័យនៃ "ការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌" និង ការព្រានចោលសិទ្ធិនៅដំណាក់កាលមុខអង្គសេចក្ដីនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងឡើងវិញនូវវិធីសាស្ត្រលើកមុនៗរបស់ក.ស.ច.ស ចំពោះសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទដើម្បីចូលរួមការការពារដោយខ្លួនផ្ទាល់ ក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបសួររបស់តុលាការ។ ឧទាហរណ៍ ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់ នួន ជា ស្នើសុំតែងតាំងអ្នកជំនាញការម្នាក់ ដើម្បីសម្រេចថាតើ គាត់មានសម្បទាដើម្បីចូលរួមសវនាការ[55] ក.ស.ច.ស យល់ឃើញថា បញ្ហាថាតើលោក នួន ជា មានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលរួមសវនាការឬដែរយ៉ាងណានោះ "មិនកើតឡើងនៅដំណាក់កាលនេះទេ"[56]។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គោលជំហររបស់ ក.ស.ច.ស គឺថា បើទោះបីជាជនត្រូវចោទម្នាក់ មិនមានសម្បទាដើម្បីចូលរួមសវនាការនៅដំណាក់កាលស៊ើបសួរនេះក៏ដោយ ក៏គាត់នៅតែស្ថិតនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងដដែល ដោយគ្មានការធ្វើតេស្តផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រដើម្បីកំណត់អំពីសម្បទាផ្នែកស្មារតី ក៏ដូចជារូបរាងកាយរបស់គាត់។ ដំណាក់

---

[52] *សំណុំរឿង Liversidge តតាំងនឹង Anderson* [១៩៤២] AC 206 ទំព័រ ២៤៥

[53] ពីសៀវភៅកុមារដោយ Lewis Carroll, Alice *តាមរយៈការមើលកញ្ចក់* ជំពូកទី៦។ [ចំណងជើងកាត់តែត្រឹមត្រូវថែមទៀតនោះ គឺតាមរយៈការមើលកញ្ចក់ និង អ្វីដែល Alice រកឃើញនៅទីនោះ (១៨៧១) ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជារឿងភាគនៅមាតុភូមិរបស់ Alice នៅឆ្នាំ ១៨៦៥]

[54] ដីកាសម្រេចអំពីការរំលោភបំពានលើភាពសម្ងាត់ កថាខណ្ឌ ១១។

[55] ករណី នួន ជា សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស សំណើសុំតែងតាំងអ្នកជំនាញការ ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ។

[56] ករណី នួន ជា សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស លិខិតចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៨ ។

កាលស៊ើបសួរនេះ គឺអាចប្រើរយៈពេល ២ ទៅ ៣ ឆ្នាំ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបដិសេធយ៉ាងខ្លាំងៗអំពីការបង្រួមឱ្យតូចនូវនិយមន័យរបស់សិទ្ធិនៃដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តីនេះ[57]។ ហេតុដូច្នេះ វាបញ្ជាក់នឹងកាលៈទេសៈនេះ ដែលមេធាវីការពារស្នើសុំដោយគោរពថា ក.ស.ច.ស មិនអាច ហើយ មិនត្រូវបន្តរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការទទួលបានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជាសាធារណៈដោយក្តីសង្ឃឹមថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នឹងកែតម្រូវកំហុសរបស់ ក.ស.ច.ស ដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងរយៈពេលកន្លងមកហើយ។

ខ. ឯកសារដែលចោទថាសម្ងាត់ដែលដាក់បង្ហាញនៅលើគេហទំព័ររបស់មេធាវីការពារក្តីគឺគ្រាន់តែជាការសម្ងាត់ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ជាសិទ្ធិដែលគាត់អាចលះបង់បាន

29. ចេតនានៅក្រោយការបង្កើតគេហទំព័ររបស់មេធាវីការពារក្តី គឺមិនដែលធ្វើឡើងដើម្បីលាតត្រដាងដោយខុសច្បាប់នូវព័ត៌មានសម្ងាត់ ដែលនឹងធ្វើអោយខូចខាតតាមវិធីណាមួយនៃការស៊ើបសួរ ឬវិធានការការពារណាមួយដែលបង្គាប់ដោយ ក.ស.ច.ស ឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញ ចេតនាគឺដើម្បីធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវមុខងារនៃការស៊ើបសួររបស់ ក.ស.ច.ស ដោយមានអំណះអំណាងថា ទិដ្ឋភាពដែលមិនមែនជាការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរត្រូវពិនិត្យពិច្ច័យដោយសាធារណៈជន ។ ដូចដែលបានពន្យល់នៅក្នុងអ៊ីម៉ែលរបស់មេធាវីដែលបាននិយាយយោងខាងលើ ឆ្លើយឆ្លងជាមួយ ក.ស.ច.ស វាគឺជាចេតនារបស់មេធាវីការពារក្តី ដើម្បីគោរពតាមដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ អោយបានកាន់តែធាប់ដើម្បីអោយបង្ហាញនូវភាពជាក់លាក់ខ្លះៗថា ការពិតឯកសារណាខ្លះត្រូវតែដកចេញពីគេហទំព័រ[58] ។

30. ចំពោះការដាក់ឯកសាររបស់មេធាវីការពារក្តីដែលថា ទំនងជាត្រូវបានជូនដំណឹងថាជាការសម្ងាត់ដែលត្រូវបានសម្រេចក្រោយមកដោយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ថា ទាំងនេះគឺទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌសុខភាពរបស់លោក **អៀង សារី** និងឥទ្ធិពលដែលវាមានមកលើទាំងការឃុំខ្លួនគាត់ និងទាំងលើលទ្ធភាពរបស់គាត់ដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចការពារក្តីរបស់គាត់ ។ ឯកសារទាំងនេះត្រូវបានដាក់ជូនជាសាធារណៈដោយមេធាវីការពារក្តី ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងការពិតដែលថា លោក **អៀង សារី** បានលះបង់សិទ្ធិសិទ្ធិរបស់គាត់សំរាប់ការដាក់ឯកសារនានា ទាក់ទងនឹងបញ្ហាវេជ្ជសាស្ត្រនានាដែលត្រូវ

---

[57] ករណី អៀង សារី សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក អៀង សារី ទាក់ទងនឹងការចាត់តាំងអ្នកជំនាញម្នាក់ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៣៥ ។

[58] ឧបសម្ព័ន្ធ ឆ ។

វក្សាជាការសម្ងាត់[59] ។ បញ្ហាសុខភាពរបស់លោក **អៀង សារី** និងឥទ្ធិពលរបស់វាមកលើ*សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌* ដែលក្នុងចំណោមនោះ រួមបញ្ចូលសិទ្ធិចូលរួមក្នុងកិច្ចការពារខ្លួនរបស់គាត់ គឺជាបញ្ហាមួយដែលមេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងជាច្រំដែលៗ[60] ហើយត្រូវបានជជែក

[59] ឧបសម្ព័ន្ធ ឈ៖ លិខិតលះបង់សិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី សំរាប់ការពិភាក្សាអំពីស្ថានភាពសុខភាពរបស់គាត់ និងការដាក់ឯកសារនានាដោយមេធាវីការពារក្តីដែលត្រូវបានដាក់ជាសាធារណៈ ។

[60] ១) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស អនុស្សារណៈអន្តរការិយាល័យ មានចំណងជើងថា "កិច្ចប្រជុំថ្ងៃទី ១៨ ធ្នូ ២០០៧" ចុះថ្ងៃទី ២០ ធ្នូ ២០០៧។ ២) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស សំណើសុំការបកប្រែឯកសារទាំងអស់ដែលគាំទ្រដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងអោយស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ១០ មករា ២០០៨ ។ ៣) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ០៣) សំណើជាបន្ទាន់សុំអោយពន្យារពេលដ៏សមហេតុផលដើម្បីតតាំងនឹងបញ្ហាយុត្តាធិការ និងឆ្លើយតបតាមការអញ្ជើញរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះអោយឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ("ចម្លើយតបនឹងការអញ្ជើញរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ") ចុះថ្ងៃទី ១៨ កុម្ភៈ ២០០៨ ។ ៤) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ០៣) សំណើសុំជាបន្ទាន់សុំអោយមានការបន្ថែមទំព័រ និងពេលវេលាកំណត់ ចុះថ្ងៃទី ១២ មីនា ២០០៨ ។ ៥) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ០៣) សំណើរបស់លោក អៀង សារី សុំអោយផ្អាកការពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំអោយដាក់គាត់នៅក្នុងផ្ទះ ជំនួសអោយការឃុំឃាំងនៅមន្ទីរឃុំឃាំងរបស់ អ.វ.ត.ក និងស្នើសុំអោយចេញដីកាបង្គាប់អោយ ក.ស.ចៅ.ស ដាក់លោក អៀង សារី នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យសំរាប់អំឡុងពេលនៃដំណាក់កាលនីតិវិធីស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ១៣ មីនា ២០០៨ ។ ៦) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស សំណើសុំរបស់អ្នកជំនាញចិត្តសាស្រ្តពិនិត្យលោក អៀង សារី ដើម្បីកំណត់ពីភាពសម្បទាដើម្បីចូលរួមការកាត់សេចក្តី ចុះថ្ងៃទី ១៤ មីនា ២០០៨ ។ ៧) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស លិខិតមកកាន់ ក.ស.ចៅ.ស មានចំណងជើងថា កង្វះការឆ្លើយតបនឹងសំណើសុំអោយមានការបកប្រែរាល់ឯកសារគាំទ្រដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងអោយស៊ើបសួរជាភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស ចុះថ្ងៃទី ៦ ឧសភា ២០០៨ ។ ៨) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស លិខិតទៅកាន់ ក.ស.ចៅ.ស មានចំណងជើងថា "កង្វះការឆ្លើយតបនឹងសំណើរបស់អ្នកជំនាញចិត្តសាស្រ្តពិនិត្យលោក អៀង សារី ដើម្បីកំណត់ពីសម្បទាចូលការជំនុំជម្រះសេចក្តី" ដែលបានដាក់ថ្ងៃទី ១៤ មីនា ២០០៨ ចុះថ្ងៃទី ១៩ មិថុនា ២០០៨។ ៩) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ០៣) កំណត់ហេតុសវនាការ ចុះថ្ងៃទី ៣០ មិថុនា ២០០៨ ។ ១០) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១៧) ចម្លើយតបរបស់លោក អៀង សារី សេចក្តីបង្គាប់របស់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ទាក់ទងនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំអោយសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រឹមតែសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ចុះថ្ងៃទី ១៩ មករា ២០០៩ ។ ១១) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១៧) សំណើរបស់លោក អៀង សារី សុំអោយកោះហៅអ្នកជំនាញវេជ្ជសាស្រ្តអោយផ្តល់ភស្តុតាងនាពេលសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី ៩ កុម្ភៈ ២០០៩ ។ ១២) *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១៧) សំណើរបស់លោក អៀង

ដេញដោលយ៉ាងពេញទំហឹងនៅក្នុង*អង្គសវនាការជាសាធារណៈ* នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នាថ្ងៃទី ៣០ មិថុនា ២០០៨ ។ ហេតុដូច្នេះ ប្រហែលជាថា សេចក្តីសម្រេចធ្វើឡើងដោយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដើម្បីការពារសិទ្ធិនានារបស់លោក **អៀង សារី** នេះកំពុងត្រូវបានលេងល្បិចផ្អែក(manipulated) ដោយ ក.ស.ច.ស ដើម្បីដាក់ទណ្ឌកម្មដល់សហមេធាវីរបស់គាត់ ដែលកំពុងព្យាយាមការពារសិទ្ធិទាំងនេះ ។ គ្មានអ្វីគួរអោយឆ្ងល់ថា មេធាវីការពារក្តីទទួលស្គាល់ថា ក្រោមវិធាន ៥៦(១) ការសម្ងាត់ត្រូវបានធ្វើយុត្តិកម្មដើម្បី "រក្សាសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ភាគី"។ ប៉ុន្តែ ការដាក់ឯកសារដែលទាក់ទងនឹងសុខភាពរបស់លោក **អៀង សារី** គ្រាន់តែប៉ះពាល់ត្រឹមតែសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់គាត់ប៉ុណ្ណោះ ហើយគាត់មិនមានបំណងប្រាថ្នាអោយវាជាការសម្ងាត់ឡើយ ដូច្នេះនេះវាធ្វើអោយបាត់បង់នូវភាពចាំបាច់ដើម្បីបន្តធ្វើយុត្តិកម្មលើចំណាត់ថ្នាក់នៃឯកសារទាំងនេះថាជាការសម្ងាត់។

31. មេធាវីការពារក្តី កត់សម្គាល់បន្ថែមទៀតថា បើសិនជាដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ បានសំអាងលើក្តីបារម្ភដ៏ពិតប្រាកដ ចំពោះការផ្លាយចេញនូវព័ត៌មានសម្ងាត់ពីការស៊ើបសួរ ក.ស.ច.ស គួរតែបានក្រើនរំលឹកមេធាវីការពារក្តីភ្លាមមួយរំពេច អំពីក្តីកង្វល់របស់ខ្លួន ខណៈដែលគេហទំព័រទើបចាប់មានសកម្មភាព មិនបាច់រង់ចាំដើម្បីអោយដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ ត្រូវបានបកប្រែអោយគ្រប់បីភាសានោះឡើយ។ ការពិតវាកាន់តែច្បាស់ខ្លាំងឡើងថា ក.ស.ច.ស បានសម្រេចរង់ចាំរហូតទាល់តែសហមេធាវីអន្តរជាតិរបស់លោក **អៀង សារី** លោក **ម៉ៃខលខាណាវ៉ាស់** (Michael G. Karnavas) ចាកចេញពីក្រុងភ្នំពេញ ដែលមុនពេលនេះគាត់បានធ្វើការងារនៅទីនេះចំនួន ៨ ថ្ងៃរួចមកហើយ ទើបបានដាក់ចេញសេចក្តីសម្រេចនេះ ឬ ក៏សូម្បីតែពិភាក្សាគ្នាលើបញ្ហានេះ នៅវេលាដែលគាត់កំពុងមានវត្តមាន ហើយជាមួយគ្នានឹងសហមេធាវីរបស់គាត់លោក **អាង ឧត្តម** អាចឆ្លើយតបយ៉ាងមានប្រសិទ្ធិភាពទៅនឹងការចោទប្រកាន់ទាំងនេះ។ ដោយការដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋាននេះនៅពេលវេលាជាក់លាក់ខណៈដែលលោក **ខាណាវ៉ាស់** កំពុងជិះនៅលើយន្តហោះត្រឡប់ទៅប្រទេសហូល្លង់វិញ សន្មតថា ការលៃពេលវេលាមិនមែនជារឿងចៃដន្យឡើយ តែជាការសម្រេចចិត្តមួយប្រកបដោយកលល្បិចដ៏ប៉ិនប្រសប់ (tactical maneuver) របស់ ក.ស.ច.ស.។

សារី សុំអោយដាក់បញ្ចូលបន្ថែមនូវរបាយការណ៍វេជ្ជសាស្ត្ររបស់ វេជ្ជបណ្ឌិត PAULUS FALKE ទៅក្នុងសំណុំរឿងនិងសំណើសុំអនុញ្ញាតអោយវេជ្ជបណ្ឌិត PAULUS FALKE ដើម្បីផ្តល់ភស្តុតាងតាមរយៈការផ្សាយបន្តផ្ទាល់តាមរូបភាពវីដេអូ (videolink)នាពេលសវនាការថ្ងៃទី ២៦ កុម្ភៈ ២០០៩ ចុះថ្ងៃទី ២០ កុម្ភៈ ២០០៩ ។

00287401

គ. លិខិតព្រមានក្រុមមេធាវីការពារក្តីចំពោះចេតនាដើម្បីបង្កើតគេហទំព័រផ្ទាល់ខ្លួន និងផ្សព្វផ្សាយនូវការដាក់ឯកសារដោយខ្លួនឯក មិនបង្កើតជាសេចក្តីសម្រេច ឬបង្កើតបានជាការព្រមានអនុលោមតាមវិធាន ៣៨(១) ឡើយ

32. ក.ស.ច.ស អះអាងនៅក្នុងដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ ថាលិខិតចុះថ្ងៃទី ១៥ មករា ទាក់ទងនឹងចេតនារបស់មេធាវីការពារក្តីដើម្បីបង្កើតនូវគេហទំព័រមួយ បង្កើតបានជាសេចក្តីសម្រេចដែលមេធាវីការពារក្តីបានរំលោភបំពាន តាមរយៈការដាក់បង្ហាញឯកសារសម្ងាត់នៅលើគេហទំព័រ ។ ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មនេះនូវការកែប្រែឈ្មោះពីលិខិត ទៅជាសេចក្តីសម្រេច ក.ស.ច.ស សំអាងទៅសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលពីមុនបានប្រកាសថាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់មេធាវីការពារក្តី គឺមិនអាចទទួលយកបាន ក្នុងការប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ ក.ស.ច.ស ថ្វីបើការពិតដែលថាសេចក្តីសម្រេចនោះចេញមកពីទម្រង់ជាលិខិតមួយ[61] ។ ចំពោះ ក.ស.ច.ស ដែលទាញយកប្រយោជន៍ពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលស្វែងរកការការពារសិទ្ធិរបស់គូភាគីដើម្បីប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ ក.ស.ច.ស ថ្វីបើទម្រង់នៃសេចក្តីសម្រេច គឺមានតែភាពមិនស្មោះត្រង់។ ការពិត មេធាវីការពារក្តី ស្នើសុំថា បើសិន ក.ស.ច.ស មានបំណងប្រកាសថា មេធាវីការពារក្តី បានរំលោភបំពានលើសេចក្តីសម្រេច នៅក្នុងរបៀបដែលត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធី ដើម្បីគូសបញ្ជាក់ថា "សេចក្តីសម្រេច" ជាក់លាក់ត្រូវបានគេរំលោភបំពាន។ ក.ស.ច.ស មិនគួរស្វែងរកទាញអត្ថប្រយោជន៍ពីយុត្តិសាស្ត្ររបស់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលមានចេតនាដើម្បីការពារគូភាគីប្រឆាំងនឹងការរំលោភបំពានដោយ ក.ស.ច.ស ។

33. បន្ថែមពីនេះទៀត មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ថា ក្រោមវិធាន ៣៨(១) ក.ស.ច.ស ឬ អង្គជំនុំជម្រះអាចដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើមេធាវីណាម្នាក់ "បន្ទាន់ពីការការព្រមានមួយ" ។ នៅក្នុងលិខិតចុះថ្ងៃទី ១៥ មករា មិនមានការយោងទៅកាន់វិធាន ៣៨(១) និងមិនមានការព្រមានជាក់លាក់ណាមួយត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងអត្ថបទនៃលិខិត អំពីផលវិបាកនឹងមានឡើង បើសិនការព្រមាននោះមិនត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់។ ការព្រមាននេះនឹងអនុញ្ញាតអោយមេធាវីការពារក្តី ដើម្បី "ស្វែងរកឱកាសដើម្បីផ្លាស់ប្តូរ [...] កាលៈទេសៈ ថាតើបណ្តាលមកពីកំហុសវិជ្ជាជីវៈដោយចេតនា ឬកត្តាអចេតនា ដូច្នេះហើយដើម្បី

---

[61] *ករណី អៀង សារី* សំណុំលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស (អបជ០៥) សេចក្តីសម្រេចស្តីភាពទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលធ្វើឡើងដោយលោក អៀង សារី ស្តីពីសិទ្ធិជួបសួរសុខទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី ២១ មីនា ២០០៨ ។

ជៀសវាងចុះចាញ់បង់សិទ្ធិទាំងនោះ" [62]។ ផ្ទុយទៅវិញ ក.ស.ច.ស ទំនងជាយកជាសំអាងដោយមានអានុភាពប្រតិសកម្មមកលើលិខិតនេះ ដែលជាជំហាននីតិវិធីតម្រូវមួយ ក្នុងការដាក់ចេញនូវទណ្ឌកម្ម តាមវិធាន ៣៨ ។ ការខកខានរបស់ ក.ស.ច.ស ដើម្បីគោរពទៅតាមវិធានរដ្ឋបាលក្នុងការចេញនូវការព្រមាន បង្កើតបានជាការខ្វះចន្លោះដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ហេតុដូច្នេះហើយដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ ដាច់ខាតត្រូវតែបដិសេធចោលដោយសារភាពមិនប្រក្រតីខាងនីតិវិធី។

ឃ.ការខកខានរបស់ ក.ស.ច.ស និង អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើការរំលោភបំពានដោយខ្លួនឯងជាបន្តបន្ទាប់ ទៅលើកាតព្វកិច្ចរក្សាភាពសម្ងាត់របស់ខ្លួន បង្ហាញនូវការរើសអើងក្នុងប្រព្រឹត្តទៅខាងមេធាវីការពារក្តី និង អង្គភាពនានារបស់ អ.វ.ត.ក

34. វាធ្វើអោយគេចាប់អារម្មណ៍ថា ក.ស.ច.ស បានព្យាយាមចំណាយពេលវេលា និងថាមពលដ៏ច្រើនគគោក ដើម្បីដាក់ទណ្ឌកម្មមេធាវីការពារក្តីចំពោះការផ្សព្វផ្សាយនូវព័ត៌មានដែលចោទថាជាការសម្ងាត់ នៅលើគេហទំព័រខ្លួន ខណៈដែលវាប្រហែលជាការទទួលខុសត្រូវចំពោះការរំលោភបំពានធ្ងន់ធ្ងរជាងផ្សេងៗគ្នានេះចំពោះការរំលោភបំពានការសម្ងាត់ដោយខ្លួនឯង។ នៅក្នុងវិធីជាគោលការណ៍ពីរ ក.ស.ច.ស បានរំលោភបំពាននូវការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ នៅក្នុងវិធីដែលធ្ងន់ធ្ងរជាងឆ្ងាយណាស់ជាងការដែលគេសន្មតថាវាត្រូវបានរំលោភបំពានដោយមេធាវីការពារក្តី។ ហេតុដូច្នោះហើយ ក្រោមគោលការណ៍នៃការប្រព្រឹត្តដោយស្មើភាពគ្នា ដែលបង្កើតឡើងតាមមាត្រា ២១(១)(ខ) មេធាវីការពារក្តីសូមដាក់ស្នើថា ឧទាហរណ៍នៃការរំលោភបំពានការសម្ងាត់ដោយ ក.ស.ច.ស គួរត្រូវបានគេស៊ើបអង្កេតដូចគ្នាដោយឆន្ទះមោះមុតដូចគ្នា។

35. ដំបូង វាបានស្តែងអោយឃើញថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានអនុញ្ញាតអោយក្រុមអ្នកថតកុន

---

[62] *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Šešelj* សំណុំរឿង IT-03-67-AR73.3 សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការតែងតាំងមេធាវី ចុះថ្ងៃទី ២០ តុលា ២០០៦ កថាខណ្ឌ ២៣។ ចម្ងល់ក៏កើតមានផងដែរថា មេធាវីគួរទទួលបានសវនាការមួយទៅលើដីកាសម្រេចមួយដើម្បីបង្ហាញពីមូលហេតុដែរឬទេ នៅមុនពេលមានការដាក់ទណ្ឌកម្ម ។ *សូមមើល រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Cypru* សំណុំរឿងលេខ 73797/01 តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ចុះថ្ងៃទី ២៧ មករា ២០០៤ នៅពេលដែល តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប បានបដិសេធចោលនូវការផ្តន្ទាទោសចំពោះការប្រមាថតុលាការ និងរំលាយចោលនូវការផ្តន្ទាទោសចំនួន ៥ថ្ងៃ ដែលដាក់មកលើមេធាវីម្នាក់ដែលត្រូវបានគេកាត់ទោសយ៉ាងទាន់ហន់ដោយគ្មានដំណើរការក្តីត្រឹមត្រូវ ដោយសារតែចៅក្រមនាពេលសវនាការទទួលការប្រមាថនៅពេលដែលមេធាវីនោះខឹងក្រេវក្រោធ និងឈ្លោះជាមួយចៅក្រមទាំងនោះ។

បាំងអាចចូលមកថតខ្សែភាពយន្តអំពីការស៊ើបសួរ ។ តាមវិធាន ៥៦(២)(ខ) ក.ស.ច.ស មានកាតព្វកិច្ចដើម្បីស្នើសុំយោបល់ពីភាគី មុនពេលអនុញ្ញាតអោយទៅអោយសារព័ត៌មាន។ តាមការយល់ដឹងរបស់ មេធាវីការពារក្តី យោបល់របស់ភាគីមិនត្រូវបានគេស្តាប់ឡើយ។ ការពិត វាមិនមានការច្បាស់លាស់ថា តើកិច្ចសន្យាមួយអាចនឹងកើតមានដែរឬទេរវាង ក.ស.ច.ស និងក្រុមអ្នកថតភាពយន្តដែលអ្នកទាំងនោះត្រូវបានផ្តល់ការអនុញ្ញាតទទួលព័ត៌មានដ៏លំអិតផ្ទៃក្នុងនៃការស៊ើបសួរ ។ បើសិនជាកិច្ចសន្យានោះត្រូវបានចុះហត្ថលេខា វាមិនមានភាពច្បាស់លាស់ស្មើគ្នាថាកំរិតណានៃការការពារត្រូវបានផ្តល់អោយចំពោះព័ត៌មាននៅក្នុងសំណុំរឿង ។ ជាអប្បបរិមា ទាក់ទងនឹងចំណុចនេះ ក.ស.ច.ស គួរក្លាយមកជាស្អាតស្អំ។

36. ទីពីរ វាលេចចេញមកពីព័ត៌មាននៅក្នុងផ្នែកសាធារណៈដែល ក.ស.ច.ស បានផ្ញើរចេញនូវដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង **ឌុច** ដោយគ្មានកាត់ចេញផ្នែកខ្លះ ទៅអោយអង្គការសង្គមស៊ីវិលដោយមិនបានប្រាប់ពួកគេថាវាការសម្ងាត់ ។ ដីកានេះត្រូវបានដាក់បង្ហាញជាបន្តបន្ទាប់លើគេហទំព័រផ្សេងៗ និងបានរួមបញ្ចូលនូវឈ្មោះរបស់សាក្សីដែលត្រូវបានការពារ។ ខណៈគ្មានសួរដេញដោលពីកំហុសរបស់សមាជិកម្នាក់របស់ ក.ស.ច.ស គេបែរជាធ្វើការសន្មតថាមេធាវីការពារក្តីរំលោភបំពានលើការសម្ងាត់ទៅវិញ។ តាមការប្រៀបធៀប មេធាវីការពារក្តីបានត្រឹមតែផ្សព្វផ្សាយនូវការដាក់ឯកសារនានារបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ដែលទាក់ទាំងស្រុងតែទៅលើបញ្ហាអង្គច្បាប់ ហើយ<u>មិនដែល</u>យោងទៅរកព័ត៌មានសម្ងាត់របស់សំណុំរឿងឡើយ។ ដោយព្យាយាមដាក់ទណ្ឌកម្មមេធាវីការពារក្តី ចំពោះទង្វើនេះ ដែលធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងដើម្បីផ្តល់កាន់តែទូលំទូលាយថែមទៀតដល់តម្លាភាព និងការពិនិត្យពិច័យរបស់សាធារណៈជនចំពោះកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ធ្វើអោយគេមានគំនិតកាន់តែខ្លាំងថា ក.ស.ច.ស កំពុងបញ្ចៀសនូវការចាប់អារម្មណ៍ចំពោះការខកខាន និងការរំលោភបំពានការសម្ងាត់របស់ខ្លួន។

VII. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងសំណូមពរ

37. សូមស្នើដោយក្តីគោរពថា មេធាវីការពារក្តី បានធ្វើត្រឹមតែ៖ បង្កើតអោយសាធារណៈជនអាចទទួលបានគ្រប់អំណះអំណាងទាំងអស់ក្នុងនាមលោក **អៀង សារី** ដែលផ្ទុកនូវព័ត៌មានដែលមិនមែនជាការសម្ងាត់ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីការពារ និងលើកតម្កើង*សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌*ដែលត្រូវការពារដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញ របស់លោក **អៀង សារី** ។

អាស្រ័យដោយហេតុផលទាំងអស់ដែលបានលើកឡើងនៅទីនេះ មេធាវីការពារក្តីសូមស្នើដោយក្តីគោរព ដល់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សូមមេត្តា៖

ក. **អនុញ្ញាតទទួលយក**បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់មេធាវីការពារក្តី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចស្តីពីការរំលោភបំពានភាពសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ៣ មីនា ២០០៩

ខ. **ទុកជាមោឃៈ**នូវដីកាស្តីពីការសម្ងាត់ ធ្វើនៅថ្ងៃទី ៣ មីនា ២០០៩

គ. **អនុញ្ញាត**អោយមេធាវីការពារក្តី រក្សានូវគេហទំព័ររបស់ខ្លួនគ្រប់ពេលវេលានៅគ្រប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ អ.វ.ត.ក ដែលដាក់ផ្សាយបង្ហាញនូវការដាក់ឯកសារសាធារណៈនានារបស់មេធាវីការពារក្តីនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ជាមួយគ្នានឹងសេចក្តីសម្រេចជាសាធារណៈនានាដែលសម្រេចអំពីការដាក់ឯកសារនោះ

ឃ. **បង្គាប់អោយ**ភាគីនានានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ឆ្លើយតបនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងរយៈពេល ៧ ថ្ងៃនៃថ្ងៃជូនដំណឹង

ង. **កំណត់កាលបរិច្ឆេទ**សវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់នាថ្ងៃទី ៣ មេសា ២០០៩

ច. **បង្គាប់**ថាសេចក្តីសន្និដ្ឋាននេះត្រូវផ្សព្វផ្សាយលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក ភ្លាម ។

សូមអង្គបុរេជំនុំជម្រះទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះដោយក្តីគោរព។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី **១០** ខែ**មីនា** ឆ្នាំ **២០០៩**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មេធាវី AVOCAT ATTORNEY AT LAW KINGDOM OF CAMBODIA

អាង ឧត្តម Michael G. KARNAVAS

សហមេធាវីរបស់លោក **អៀង សារី**